

EU'S ENERGI-SPEKULANTER SVIGTER KLIMAET

Liberaliseringen af energimarkederne i EU har givet milliard-profit til lyssky mellemhandlere. Grøn kapitalisme kan ikke rede klimaet, mener unge og ekspert.

Af Rune Eltard-Sørensen, journalist

■ EU skader klimaet og øger uligheden.

Sådan lyder den usædvanligt hårde kritik fra ungdomsorganisationer, klima-aktivister og forskere, der før som-

merferien mødtes i Europa Parlamentet i Bruxelles for at diskutere EU's rolle i den grønne omstilling.

”Selvom EU forsøger at takle udfordringerne igennem European Green Deal, så er der behov for en dybere socio-økonomisk og økologisk transformation. (...) Den grønne vækst-politik evner ikke at adressere den grundlæggende årsag til den aktuelle krise, som har rødder i det kapitalistiske system og den evige jagt på økonomisk vækst,” skriver Generation Climate Europe (GCE) og Federation of Young European Greens (FYEG) i et manifest udsendt efter konferencen Beyond Growth.

På kanten af loven

Emnet er kommet øverst op på den politiske dagsorden efter Rusland-invasionen af Ukraine.

EU vil gøre sig uafhængig af russisk gas ved at opbygge en energi-union, som binder medlemslandene sammen via rørledninger, fælles investeringer og harmoniseret lovgivning.

Visionen for Europa-Kommissionen er samtidig at opnå en klimaneutral økonomi se-

Illustration: Midjourney/KH

EU's klima- og energipolitik øger uligheden i samfundet.

nest i 2050 og efterleve Paris-aftalens løfte om at holde de globale temperaturstigninger under 2 grader.

Kodeordene er grøn vækst, grøn teknologi og grøn energi. Båret frem af de private virksomheder, som fik adgang til energimarkederne med EU's liberaliseringsdirektiv for el i

1996 (fuldt implementeret i Danmark i 2003).

Resultatet af liberaliseringen er, at markedet i dag er domineret af mellemmand med internationale kapitalfonde i ryggen. Og sidste år scorede disse ”grønne spekulanter” historisk store, overnormale profitter og milliard-

bonusser. Alt imens almindelige borgere omvendt oplevede voldsomme prisstigninger på madvarer, varme og gas.

Ifølge tilsynsmyndighederne bevæger flere af disse aktører sig på kanten af loven. Senest har dansk politi anholdt og varetægtsfængslet otte personer mistænkt for manipulation med energihandel.

Problem: Økonomisk logik

At EU's klima- og energipolitik øger uligheden i samfundet overrasker ikke adjunkt i miljøhumaniora ved Aalborg Universitet, Gregers Andersen.

Han er medunderskriver på det systemkritiske manifest fra Bruxelles-konferencen og mener, at EU grundlæggende svigter klimaet.

– Problemet opstår, når den grønne omstilling sammenkøbes med økonomisk vækst. Der er intet historisk belæg for, at dette skulle være vejen frem. Derfor tror jeg heller ikke, at EU når egne målsætninger uden et opgør med de økonomiske logikker, som gennemsyrrer hele embedsværket og det politiske system, siger Gregers Andersen til Faglig EU Debat.

Nekrolog:
Eva Hallum er pludselig død

Af Dennis Kristensen

Læs side 2

Englands arbejdsmarked er i opløsning

Af Johnny Mathiasen

Læs side 3

EU's nye sparepolitik

Af Susanna Dyre-Greensite

Læs side 4

»EU BLANDER SIG I, HVAD DANSKE LYSTFISKERE MÅ – MEN LUKKER ØJNENE FOR MILJØSVINERIEET«

Sådan lyder det over højtaleren, da kutteren Skjold står ud af havnen

Ved Eva Hallum, landsledelsen, Folkebevægelsen mod EU

Om faglige fællesskaber

Torsken i Østersøen har det skidt. Derfor har EU-Kommissionen bestemt, at lystfiskere fra 2022 må fange og hjemtage én torsk om dagen fra 31. marts. Fra 15. januar til 31. marts fredes torsken totalt. Derudover skal det målrettede erhvervsfiskeri efter torsk indstilles.

Men EU lukker øjnene for, at der dumpes 2,3 kubikmeter slam i Køge bugt.

Lystfiskere

Klokken er 8 en tidlig vintermorgen, mod øst blusser himlen over Øresund, månen har endnu ikke forladt himlen. 22 fiskestænger er for længst gjort parat og spændt fast ved rælingen. Det bliver en frisk og god tur ud over Sundet, førend klokken lyder, nu skal der fanges torsk – først og

fremmest – men også sild. Torsken til nytårsaften og silden til julefrokosten – og til A-klubbens tønde i BJMF (Bygge- Jord og Miljøarbejdernes Fagforening). Lystfiskere har etiske regler: Der hjemtages kun den mad, der er brug for.

Men – torsken bider ikke på, kun få – ikke særligt store – torsk, og de bliver hurtigt hjulpet tilbage og svømmer videre i Sundet. Silden står dog i stimer, de – og et par

makreller – fylder i dagens løb kurvene. Vejret er perfekt, alle lystfiskerne er glade for fællesskabet og en god fangst.

Folkebevægelsen mod EU

Mens Skjold dunker gennem bølgerne på vej mod havn, taler Lars i mikrofonen:

”Denne tur er tilegnet Folkebevægelsen mod EU, fordi Folkebevægelsen afslører, hvordan EU blander sig i alt, nu også i lystfiskeriet. Samtidig lukker EU øjnene for, at

miljøsvineriet kan kvæle alt liv på bunden af Køge Bugt, idet By og Havn dumper 2,3 kubikmeter slam, hvoraf en del skønnes forurenset. EU er ødelæggende for dansk fagbevægelse, nu senest vil EU blande sig i mindstelønnen og vores overenskomster. Folkebevægelsen mod EU samler nu vælgererklæringer for at komme tilbage i EU-Parlamentet, lad os få vagthunden tilbage i Parlamentet”.

NEKROLOG

Faglig EU Debats mangeårige redaktør, Eva Hallum, døde pludseligt i juni måned.

Tidligere forbundsformand for FOA, Dennis Kristensen, holdt denne tale ved mindehøjtideligheden:

Jeg mødte Eva første gang, da tillidsrepræsentanter og faglige organisationer på de store københavnske hospitaler i fællesskab afholdt en række Hospitals Arbejder Konferencer i slutningen af 1970'erne for at prøve at skabe et fælles fodslag mod nedskærings- og besparelspolitikken, hvor du deltog på vegne af socialrådgiverne.

Det var få år efter, at hun og en stor del af VS Østerbro skiftede til DKP efter VS' eksklusion af den tænksomme læge Villy Frølund Thomsen og otte andre ledende medlemmer af Østerbro-afdelingen. Uenigheden bag eksklusionerne handlede blandt andet om holdningen til fagbevægelsen og arbejdet i tværpolitiske organisationer.

Det var i den periode, hvor det fraktionsplagede VS talte om fagforstening, mistillidsmænd og opbygning af ”socialistiske anti-EF komiteer” som alternativ til den politiske bredde i Folkebevægelse mod EF.

Eva tilvalgte fagbevægelsen som en samfundsforandrende kraft, tillidsrepræsentantinstitutionen, som det faglige arbejdes omdrejningspunkt og Folkebevægelsen mod EF som det tværpolitiske fundament for EF- og senere EU-modstanden. Og netop

Folkebevægelsen fik glæde af hendes usvækkede politiske engagement og hendes politiske pejlemærker i de næste fire årtier.

Eva fik også i højeste grad brug for det faglige engagement med sin centrale placering under den længste arbejdskamp på arbejdsmarkedet i nyere tid. Eva var med til i Dansk Socialrådgiverforening syv mand store hovedbestyrelse at varsle strejke som de eneste ved overenskomstfornyelsen i 1981, efter at socialrådgiverne ved en urafstemning havde sagt nej til det generelle forlig for alle kommunalt ansatte. Det nej handlede ikke mindst om lønfejlskab og tab af rådighedstillæg.

Det blev den længste konflikt for offentligt ansatte nogensinde, og den første gang offentlige arbejdsgivere greb til lockoutvåbenet.

Socialrådgiverne kom til at stå lidt i skyggen af den langvarige konflikt på Berlingske Tidende om betjening af ny teknologi og af en efterfølgende journalistkonflikt, og der var i realiteternes verden ikke megen hjælp at hente fra FTF og den øvrige fagbevægelse.

Konflikter i den offentlige sektor handler i høj grad om den offentlige mening, som Eva formulerede det dengang:

”Det afgørende er, at vi kan få forklaret befolkningen, hvad det er der sker, for hvis arbejdsgiverne får held til at køre en hetz mod os, så er vi færdige på forhånd.”

Dengang opererede foreningen med tre grupperinger i en

politisk noget splittet fagforening, som blev kaldt: Formanden, DKP'erne og den diffuse venstrefløj, og Eva ydede med sin lyttende og rolige dialogform et stort bidrag til at holde sammen på foreningen i den lange konflikt,

der kostede 24 millioner kroner, hvoraf Fagforeningen fra starten kun havde den ene i hånden.

Jeg er sikker på, at det var den samme lyttende og rolige dialogform, der førte til, at Eva blev valgt til poster i Folkebevægelsen mod EF.

Her var hun aktiv i en lang årrække i Landsledelsen og det Faglige udvalg og været redaktør af det faglige nyhedsbrev. Og dukkede årevis op i Landssekretariatet næsten dagligt.

Det var tydeligt, at Eva brændte for kombinationen fagbevægelse og EU-modstand, og at nyhedsbrevet var dit hjertebarn, som vi andre blandt Valby-rødderne, som vi kaldte os, altid lige skulle høre om, når vi var sammen. Og på trods af vanskelige odds kastede Eva sin energi ind i indsamlingen af vælgererklæringer, der igen kunne gøre Folkebevægelsen mod EU opstillingsberettiget til EU-Parlamentet.

Valby-rødderne var samlet til middag Sct. Hans aften, og dagen efter sagde Eva hjerte alt for tidligt stop.

Æret være Evas minde.

Forkortet af redaktionen

ENGLANDS ARBEJDSMARKED ER I OPLØSNING

Af Johnny Mathiasen, formand for EU-udvalget i 3F BJMF

■ Englands arbejdsmarked er i opløsning. Folk er nødt til at have flere jobs for at kunne betale udgifter, mad, forsikringer etc. for en almindelig familie på 4.

En sygeplejerske, der tager alle de ekstra vagter, hun kan få og kan magte, er alligevel nødt til at gå 45 minutter til arbejde og hjem igen, fordi en busbillet koster hende en timeløn, bare for at nævne et eksempel.

Thatcher's politik har skylden

Men hvordan er det kommet såvidt? Tja, mange politikere og medier vil pege på Brexit, men det er ingenlunde sandheden. Sandheden ligger derimod i den politik, som Margaret Thatcher indførte i 1979, og som betød, at stort set hele den offentlige sektor blev slagtet og overdraget til private firmaer.

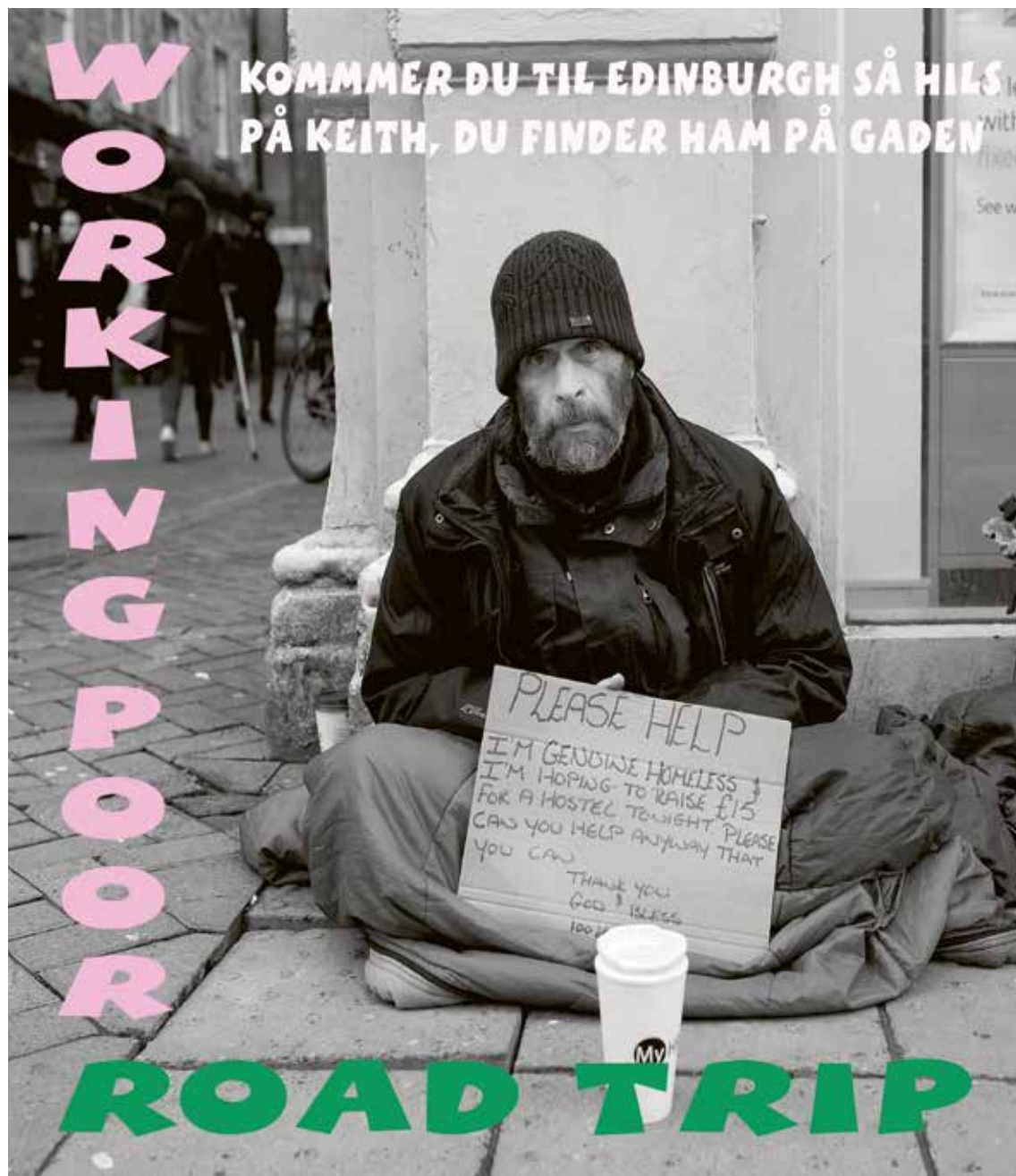
Pension, ældrevelværd, medicin etc. skulle man selv be-

tale for, hvis altså man havde råd, man nedbrød fagforeningerne, og arbejdsudbuddet blev markant udvidet (er det noget, vi hører p.t.?) med det resultat, at lønningerne faldt drastisk. Arbejdsforhold og sikkerhed, også i ansættelse, blev stort set fjernet, og folks sikkerhedsnet blev fjernet. Det er den neoliberalistiske politik og ikke Brexit, der er skyld i det.

Men hvad rager England mig, kan man så spørge. Jo, for det er nøjagtigt den politik, der bliver ført i Danmark stort set alle partier fra SF og til LA og i resten af i Europa. For eksempel er EU vild med at støtte Ukraine og vil have landet med i EU, det på trods af, at de blandt andet har forbudt fagforeninger og ”venstreorienterede” partier!

Så hvis vi ikke ønsker engelske tilstande, så er vi nødt til, ude på arbejdspladserne, i fagforeningerne m.fl., at tage snakken om regeringen og EU's arbejdsmarkedspolitik og den generelle og bevidste nedsmeltning af vores velfærdsstat.

Det starter *altid* i det faglige arbejde og på arbejdspladserne. Uden os kan de ikke gennemføre det.

SKROT BUDGETLOVEN

■ Når der ikke er råd til pædagoger, hjemmehjælp, sygeplejersker, gymnastiklærere og til administrativ service og vedligeholdelse inden for det offentlige, tror vi borgere, at det er vores kommunale og regionale politikere, der træffer dårlige beslutninger.

Men ansvaret ligger hos Folketinget, der i 2012 vedtog Budgetloven, der styrer, hvor mange penge, der må bruges på velfærd.

Loven giver Folketinget mulighed for at fastlægge udgiftslofter for henholdsvis stat, kommuner og regioner, og Folketinget gør udgiftslofterne lavere år for år.

Det betyder, at en kommune ikke må bruge flere penge på eksempelvis lønninger til pædagogisk personale, selv om der fødes flere børn, eller der kommer flere ældre. Heller ikke selv om kommunen rent

faktisk har pengene. Det betyder også, at sygehuse, gymnasier m.v. skal spare år efter år – også selv om der kommer flere patienter eller flere elever.

Dummebøder

Budgetloven udsteder dummebøder. Hvis eksempelvis kommunerne ét år bruger mere end budgettet, vil budgetoverskridelsen blive modregnet i bloktilskuddet i det kommende år.

40 procent af sanktionerne fordeles på alle kommuner, mens 60 procent fordeles på de kommuner, som har overskredet budgettet.

Dette har skræmt livet af kommunerne, og det smitter af helt ned i de enkelte institutioner. Alle kommuner sparer op af skræk for at bruge blot en smule for meget. Det betyder, at de bruger endnu

mindre, end der er budgetteret.

Fra 2011 til 2017 har kommunerne brugt i alt 31,5 milliarder kroner mindre end aftalt i de årlige økonomiaftaler. Det svarer til en gennemsnitlig besparelse på godt 4,5 milliarder kroner.

Hvorfor?

Budgetloven blev indført, for at Danmark kunne leve op til EU's finanspagt. Det argument holder ikke længere, fordi den danske økonomi, selv på trods af Coronapandemien, er så solid.

Nu bruger regeringen den undskyldning, at budgetloven skal forhindre, at økonomien bliver overophedet. Men loven er regeringens redskab til at sætte det kommunale selvstyre ud af kraft, og til centralt at kunne lave konstante nedskæringer på velfærden.

BESØG BUTIKKEN I VALBY

■ Så har Folkebevægelsen mod EU atter åbnet blomsterbutikken på Valby Laggade 55 mellem Ostelageret og Netto, lige over for 365discount. Butikken er åben hver torsdag mellem kl. 12–16 og første weekend i måneden mellem kl. 11–15.

Er du interesseret i at hjælpe til i butikken med at indsamle anbefalere til Folkebevægelsen mod EU's opstilling til det næste parlamentsvalg, så kom ned i åbningsstiden og få en sludder med Flemming.

EU'S NYE SPAREPOLITIK

Af Susanna Dyre-Greensite,
formand,
Folkebevægelsen mod EU

■ EU er i gang med en storlået økonomisk reform. Den ikke-folkevalgte EU-Kommission vil lave om på reglerne for, hvor mange af deres egne penge, de enkelte lande må bruge hvert år. Reglerne, som i EU hedder "Stabilitets- og vækstpacten", udmøntes i Danmark blandt andet via Budgetloven.

De udskældte regler

De nuværende regler er blevet mødt af massiv kritik fra alle sider. En del af kritikken går på, at reglerne tvangsindfører en meget stram sparepolitik i de enkelte EU-lande. Reglerne gør, at et land ikke må have et højt offentligt underskud hvert år og ej heller en for stor samlet offentlig gæld. Mange anklager dermed reglerne for at tvinge EU-landene ned i en økonomisk spændetrøje.

I Danmark har reglerne stoppet kommuner fra at lave fuldt finansierede investeringer i klima og velfærd. Her til efteråret skal kommunerne til at lægge årsbudgetter. Da vil kommunalpolitikere igen skulle holde sig inden for Budgetlovens rammer, som dikterer, at forbrugsniveauet skal holdes lavt, uanset hvor rig kommunen er.

EU-reglerne har også haft

konsekvenser for økonomien på landsplan. De var blandt årsagerne til de upopulære efterløns- og dagpengereformer i de tidlige 10'ere.

EU's Stabilitets- og vækstpact møder dog ikke kun kritik for at være for hård. Andre kritiserer nemlig EU's regler for slet ikke at være effektive nok, da de ikke altid håndhæves.

Der er krav om, at lande med stor gæld skal tage meget drastiske skridt for at reducere den. Hvis de ikke gør det, risikerer de astronomiske bøder til EU. I Grækenland er den offentlige gæld på 194,5% af BNP. Hvis Grækenland skulle leve op til EU-reglerne, skulle Grækenlands gældkvotient reduceres med 6,7% om året. Det ville betyde massive og hidtil usete nedskæringer, der ville gå ud over hver eneste græker.

Det er næppe realistisk, at de græske politikere vedtager så vidtrækkende nedskæringer.

Konsekvensen for ikke at gøre det er på papiret, at de så skal betale en meget høj bøde til EU. Men det kræver EU ikke i praksis, da gælden jo ikke ligefrem bliver mindre af det.

Mindre bøder, mere kontrol

EU-Kommissionens løsningsforslag er dels at lave om på bøderne og dels at blande sig endnu mere i de enkelte landes gøren og laden.

EU's økonomikommissær Paolo Gentiloni beskrev den nye bødestruktur således: "Hvis du har en atombombe, er man nødt til at lade være med at bruge den. Hvis man har en riffel, kan man måske bruge den." Kommissionen vil altså give flere, mindre bøder og håbe, at landene da retter ind.

Set med demokratiske briller er den største ændring i Kommissionens nye regler, at Kommissionen nu kræver, at lande med høj gæld laver bundne, flerårige finansielle

planer sammen med EU-Kommissionen. Landene får altså endnu mindre at skulle have sagt over deres finanslove end tidligere, da disse skal laves i direkte samarbejde med EU-Kommissionen. Planerne skal desuden have en 4-7 års varighed. Det vil sige, at planerne stadig gælder, selvom vælgerne vælter nogle af de politikere, der laver den.

Ikke vedtaget endnu

Den nye Stabilitets- og vækstpact bliver først til virkelighed, hvis EU-Parlamentet og et flertal af landenes regeringer vedtager den. Da reglerne er ret kontroversielle, kan det godt tage lang tid. Reglerne bliver sandsynligvis et stort samtaleemne op til EU-valget i juni 2024.

Indtil videre har det det demokratiske element – at ikke-folkevalgte politikere skal bestemme langt mere – ikke fyldt det store. Lad os fremme debatten.

INDKALDELSE TIL LANDSMØDE 2023 – LØRDAG DEN 28. OG SØNDAG DEN 29. OKTOBER

■ Folkebevægelsen mod EU's årlige landsmøde nærmer sig med hastige skridt, og både på sekretariatet og i landsledelsen er forberedelserne i gang.

Landsmødet 2023 bliver afholdt lørdag d. 28. oktober og søndag d. 29. oktober på Katrinebjergskolen, Katrinebjergvej 60, 8200 Aarhus.

Delegeretmøde

Hvis du ønsker at deltage i landsmødet, skal du vælges som delegeret på din lokalkomites delegeretmøde.

Din lokalkomite indkalder til delegeretmøde, og møderne kommer også i kalenderen på www.folkebevægelsen.dk

Hvis du bor i et område

uden fungerende lokalkomite, vil landsledelsen kontakte dig med henblik på deltagelse i landsmødet.

Hver lokalkomité har ret til

at vælge fem delegerede. Har komiteen over 100 betalende medlemmer, kan den derudover sende én delegeret for hver 50 medlemmer ud over de 100.

Frister

Særligt til komitekontakter: Datoer for delegeretmøder meldes ind til sekretariatet senest 1. september.

Tilmeldings- og betalingsfrist er 6. oktober. Igen i år vil tilmeldingen til landsmødet foregå via webshoppen på folkebevægelsen.dk. Landsmø-

desiden vil være tilgængelig på hjemmesiden i løbet af august måned.

– Forslag til landsmødet sendes til fu@folkebevægelsen.dk senest 6. oktober

– Forslag til landsledelsen sendes til fu@folkebevægelsen.dk senest 6. oktober

– Ændringsforslag til udsendte forslag sendes til fu@folkebevægelsen.dk senest 26. oktober.

Vel mødt!

Folkebevægelsen mod EU

KOM MED I FOLKEBEVÆGELSEN MOD EU

Scan QR-koden og bliv medlem af Folkebevægelsen mod EU

LÆS OM FOLKEBEVÆGELSEN MOD EU'S FAGLIGT UDVALG

Scan QR-koden og læs mere om Fagligt Udvalg i Folkebevægelsen mod EU

FAGLIG EU-DEBAT

udgives af Fagligt Udvalg i Folkebevægelsen mod EU, Lyngbyvej 42, 2100 København Ø
Telefon 35 36 37 40. E-mail: fb@folkebevægelsen.dk

Redaktionsudvalg: Tscherning Johansen (ansv.h.)
Kirsten Anette Christensen, Lars Frederiksen og Lars Østergaard.
Ansvarshavende jydsk redaktion: Tommy Christensen.

Layout: Karen Hedegaard. Tryk: billigtryksag.dk

ISSN: 2245-1897

Eftertryk med kildeangivelse ses gerne.

Finansieret med tilskud fra Europa-Nævnet.
Ansvaret for indholdet er alene tilskudsmodtagers.